

Särskilt yttrande angående att uteblivna satsningar på skola och förskola nu ger synbara resultat

KS 2009-03-31 - §37 – Årsredovisning för Tyresö kommun

Kommunstyrelsens ordförande förklarar sig vara mycket nöjd med 2008 års resultat – både ekonomiskt och verksamhetsmässigt.

Det finns förvisso mycket som är bra i Tyresö kommun och mycket framträder i denna årsredovisning. Bland de beslut vi fattat i stor enighet och som det finns anledning att vara stolt över är bättre service gentemot medborgarna genom ett servicecenter, bättre tillsyn av miljölagstiftning, ny ishall i Trollbäcken och upprustning av Gudöbroleden.

Men på toppen av högkonjunkturen är det mer besvärande att kommunstyrelsens ordförande är nöjd med att läskunnigheten, tvärt emot målen, sjunker eller att sjukskrivningstalen åter vänder uppåt. Att på toppen av högkonjunkturen inte kunna bryta utanförskapet och minska antalet hushåll som behöver försörjningsstöd är knappast heller något att vara nöjd över.

När kommunen nu går in i lågkonjunkturen så är det redan uppenbart hur antalet människor som behöver försörjningsstöd ökar. Nu är det förvisso effekterna av en samlad lokal och nationell politik där den förda regeringspolitiken utgör en betydande orsak till att fler hamnar i ekonomiskt utanförskap. Samtidigt har den lokala politiken inte förmått, ens i den bästa av tider, att under 2008 minska antalet hushåll som är beroende av socialbidrag.

Vi socialdemokrater hade i vårt budgetalternativ för år 2008 en stor satsning på skola och förskola men också insatser för att öka tryggheten, förbättra arbetsmiljöarbetet i kommunen samt ge ökad livskvalitet för kommunens äldre.

Flera av dessa insatser hade gett ett annat resultat på just de områden där kommunen nu misslyckats. Tydligast gäller det sannolikt på Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde där endast ett av sex mål kunde uppfyllas (och där även detta kan ifrågasättas eftersom övergången mellan en växande andel privat förskola och skolan inte omfattas i redovisningen).

Några av dessa misslyckanden är ett resultat av majoritetens ideologiska ovilja. Ett sådant handlar om oförmågan att mäta andelen familjer som får sitt förstahandsval till förskola eftersom kommunen inte infört en gemensam kö, något som vi krävde i budgeten för 2008.

Några av misslyckandena handlar snarare om en långsiktig nedprioritering av skola och förskola i kommunen. Kommunstyrelsens ordförande berömmar sig av stigande meritvärden i årskurs nio samtidigt som hon inte kommenterar att andelen elever i årskurs 8 som uppvisar stora lässvårigheter ökade till direkt häpnadsväckande 14%. Det borde nu vara uppenbart att dåliga investeringar i skolan innebär att bra och anständiga resultat kommer att varvas med riktigt usla resultat. Elever med bra förutsättningar tar sig igenom skolan men många andra faller igenom när de inte får tillräckligt med stöd i vardagen.

Det verkar alltmer uppenbart att moderaterna nu hoppas att bra och engagerade lärare och förvaltning ska rädda dem men resultaten lyser igenom.

Med det sagt finns det mindre anledning att vara nöjd och tillbakablickande och mer anledning att investera i kunskap och trygghet.

För socialdemokraterna i kommunstyrelsen

Martin Nilsson

VÄNSTERPARTIET I TYRESÖ

Vänsterpartiet

2009-04-05

ERSÄTTARYTTTRANDE
KOMMUNSTYRELSENS SAMMANTRÄDE 2009-03-31
§ 37 Årsredovisning för Tyresö Kommun 2008

Vänsterpartiet i Tyresö vill påpeka följande vad gäller budget 2008:

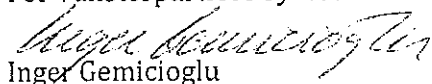
Den borgerliga majoriteten är stolta över att kommunens budget för tionde året i rad visar ett överskott. Dessa pengar ska användas till kommande pensionsutbetalningar och reinvesteringar. I Mitti Tyresö denna vecka fanns en fyrsidig bilaga där den borgerliga majoriteten beskriver sin förträfflighet.

Det är förvisso ett bra resultat att få överskott i budgeten, men det står inte en rad i bilagan i Mitti Tyresö om situationen på våra förskolor, inom skolbarnsomsorgen och grundskolor, detta trots att vi vet att många av resultatenheterna går med ständiga underskott och tvingas spara.. Speciellt allvarlig är situationen för Centrumskolorna, Nyboda och Forellen. Den borgerliga majoritetens förklaring är att resultatenheten inte lyckats anpassa sin budget efter det minskade antalet elever. Eftersom vi fortfarande har ett system med en "peng" per barn/elev, så får resultatenheterna mindre anslag om antalet elever minskar. Det är en realitet, som förvisso är sann med det nuvarande ersättningssystemet.

Vi i Vänsterpartiet känner oss djupt oroade över att resultatenheterna år efter år har svårt att klara sina budgetar och har länge krävt en ordentlig utredning om "pengsystemet". Vi vet också att vi är bland de sämsta kommunerna i Sverige när det gäller ersättning per barn/elev. Trots detta så har den borgerliga majoriteten envist vägrat att göra en översyn av det trögrörliga "pengsystemet", något som vi har krävt under 5 års tid. Vi beklagar att den borgerliga majoriteten inte ens har viljan att utreda systemets för- och nackdelar och analysera olika alternativa ersättningssystem.

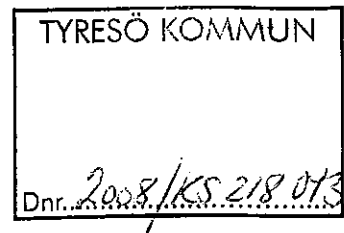
Till sist vill vi i Vänsterpartiet påpeka att vi hade ett helt eget förslag till budget 2008 med en höjning av kommunalskatten, men den skulle gett 25 miljoner kronor mer till våra barn och unga i kommunen.

För Vänsterpartiet i Tyresö

Inger Gemicioglu

Ersättare (v) i kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige i
Tyresö kommun

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2008

Vi har granskat kommunens styrelser och nämnders verksamhet och genom utsedd lekmannarevisor i Tyresö Bostäder AB och Tyresö Näringslivs AB verksamheten i dessa företag under år 2008. Granskningsrapporterna bifogas.

Granskningen har såvitt avser kommunen utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorerne redogörelse för år 2008".

Revisorerne skall utifrån kommunallagen bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudget och flerårsplan. Bedömningen skall avse både de verksamhetsmål och finansiella mål som fullmäktige fastställt och som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsens samlade bedömning i årsredovisningen är att årets verksamhet har genomförts på ett kostnadseffektivt sätt och att verksamhetens resultat överlag får betecknas som gott.

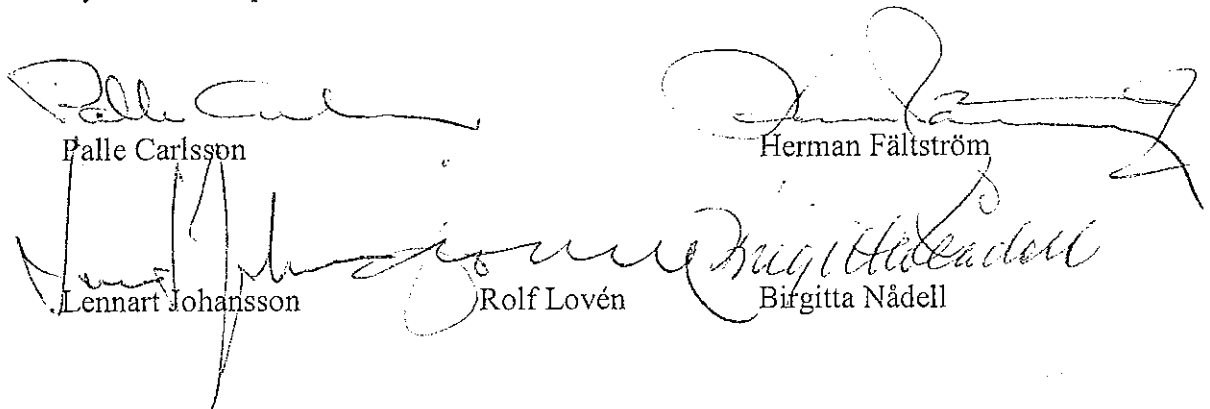
Vår sammanfattande bedömning är att årets verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat så som det redovisas i årsredovisningen är förenligt med Kommunfullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen.

TYRESÖ KOMMUN
Revisorerna

Vi **tillstyrker** att styrelsen och de övriga nämnderna och de förtroendevalda i dessa organ **beviljas ansvarsfrihet**.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Tyresö den 1 april 2009

Palle Carlsson
Herman Fältström
Lennart Johansson
Rolf Lovén
Birgitta Nådell

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse

De sakkunnigas rapporter

Lekmannarevisorns granskningsrapport avseende Tyresö Bostäder AB

Lekmannarevisorns granskningsrapport avseende Tyresö Näringslivs AB

Lekmannarevisorns granskningsrapport avseende Fastighetsbolaget Maria Sofia AB

Revisorernas redogörelse för år 2008

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att säkerställa att verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll har varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsår 2008. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelse och nämnder.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning 2008

Förvaltningsberättelsen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Av årsredovisningen framgår att årets resultat uppgick till 39,0 mnkr. I jämförelse med föregående år är resultatet 12,8 mnkr sämre. Resultatet är 5,8 mnkr bättre än budgeterat resultat. Årets resultat innebär att kommunen redovisar positivt resultat för tolfte året i rad.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 122,4 mnkr vilket motsvarar 46 % av fastställd investeringsbudget för 2008. Avvikelser mot budget och investeringskalkyler kommenteras inte

I förvaltningsberättelsen finns en kortfattad analys av nämndernas budgetutfall dock saknas jämförelser med tidigare år.

En analys av hur nämnderna arbetat med styrning och uppföljning under året (intern kontroll) samt en koppling av årets resultat till under året lämnade prognoser skulle öka förvaltningsberättelsens informationsvärde ytterligare.

God ekonomisk hushållning

Revisorerna skall utifrån kommunallagen bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudget och flerårsplan. Bedömningen skall avse både de verksamhetsmål och finansiella mål som fullmäktige fastställt och som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsens samlade bedömning i årsredovisningen är att årets verksamhet har genomförts på ett kostnadseffektivt sätt och att verksamhetens resultat överlag får betecknas som gott.

Vi bedömer att Kommunfullmäktige ges goda förutsättningar att bedöma såväl det ekonomiska som verksamhetsmässiga resultatet. Ett steg i syfte att ytterligare stärka återrapporteringen till fullmäktige kan vara en fortsatt utveckling mot att öka mätbarheten för de uppsatta målen samt att utveckla redovisningen av de områden som anses vara kriterier för att bedöma verksamhetens ändamålsenlighet och effektivitet. En tydligare redovisning av de områden där det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet inte bedöms vara tillfredsställande samt vilka åtgärder som avses vidtas skulle ytterligare förbättra återrapporteringen till fullmäktige.

Vår sammanfattande bedömning är att årets verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat så som det redovisas i årsredovisningen är förenligt med Kommunfullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Nämnderna och Kommunstyrelsen redovisar generellt det ekonomiska utfallet på ett tillfredsställande sätt. Årets utfall avseende intäkter och kostnader jämförs med 2008 års budgeterade kostnader och intäkter, jämförelse görs även med bokslut 2004-2007. Ingen av nämnderna redovisar en negativ budgetavvikelse 2008.

Årets verksamhet bedömer vi generellt redovisas på ett tillfredsställande sätt. Överlag redovisar nämnderna och Kommunstyrelsen prestationsmått för årets verksamhet genom att använda relevanta nyckeltal. Enligt anvisningarna skall kostnad per prestation för de viktigaste prestationerna anges och jämföras med de senaste åren. Vi har tidigare kritiserat nämnderna för att denna redovisning varit bristfällig men noterar i år tydliga förbättringar av prestationsredovisningen.

Granskning av styrelsers och nämnders ansvarsutövande

För att möjliggöra revisionella bedömningar och skapa ett tillräckligt underlag för revisorernas ställningstaganden anger kommunallagen att all verksamhet som bedrivs av nämnderna skall granskas årligen. Revisorernas uttalande i revisionsberättelsen avseende ansvarsfrågan utgår därför från den övergripande revisionsuppgiften att pröva om nämnden fullgör sitt uppdrag från Kommunfullmäktige.

I detta ingår bl a att pröva hur nämnderna tar till sig och tolkar uppdraget och omvandlar det till något utförbart och uppföljningsbart så att verksamheten uppnår de politiska målen. Det innebär en bedömning av:

- om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt,
- om verksamhetens ekonomi är tillfredsställande,
- om räkenskaperna är rättvisande samt
- om den kontroll som sker inom nämnden är tillräcklig.

Vi definierar begreppet ansvarsutövande som granskningsobjektens aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. För att lyfta fram de väsentligaste processerna fokuserar granskningen på ekonomi, prestationer och kvalitet. Granskningen har skett via studier av dokument och protokoll. Träffar har genomförts med presidier och förvaltningsledning i nämnder och Kommunstyrelse.

Vår samlade bedömning är att Kommunstyrelsen och nämnderna överlag har haft en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av verksamheternas ekonomi under år 2008. Vi bedömer att nämndernas prestationer (verksamhetsvolym) i allt väsentligt ligger i linje med fastställd budget. Det är dock svårt att få någon entydig bild av måluppfyllelsen.

Vi kan även konstatera att kvaliteten på målstyrningen varierar mellan nämnderna. En viss positiv utveckling under året kan dock skönjas hos flera nämnder. Det finns fortfarande förbättringsutrymme kring att formulera mål som är mätbara och uppföljningsbara samt att ta fram styrtal och kriterier till grund för bedömningen av måluppfyllelsen. Som kriterier för bedömning av de kommungemensamma målen används i hög grad åtaganden. Alla nämnder har dock inte fastställt åtaganden utan relaterar måluppfyllelsen till under året genomförda aktiviteter. Få av nämnderna kommenterar arbetet under året i relation till strategiska utvecklingsområden och kommungemensamma mål.

Vissa nämnder har anammat den nya styr- och uppföljningsmodellen på ett tillfredsställande sätt emedan andra fortfarande styr och följer upp sin verksamhet ungefär enligt tidigare struktur. Vissa nämnder följer upp uppsatta mål men inte åtaganden och andra följer enbart upp sina åtaganden. Det varierar även mellan nämnderna i vilken grad nämnden som sådan varit delaktig i arbetet med framtagande av mål för verksamheten. Vi anser därför att Kommunstyrelsen behöver fortsätta arbetet med att förankra planeringsmodellen för verksamhetsutveckling.

Det är enligt revisorernas mening en styrka att Kommunstyrelsen löpande under året följer ekonomin och lämnar prognoser för helåret. En tät ekonomiuppföljning är en viktig faktor för att säkerställa nämndernas följsamhet mot Kommunfullmäktiges budget.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att kommunens styrning och uppföljning i flera avseenden fortsatt utvecklats positivt.

Intern kontroll

Granskningen av nämndernas arbete med internkontrollplaner visar att samtliga nämnder har upprättat interna kontrollplaner för 2008. Samtliga nämnder med undantag för Kommunstyrelsen har även följt upp planerna. Inriktningen och omfattningen på planerna varierar mellan nämnderna. Socialnämnden skiljer i viss mån ut sig även 2008 som den nämnd som har det mest utvecklade angreppssättet vid uppföljningen av den interna kontrollen. Planerna kan till sin struktur och utformning förbättras. I syfte att stärka Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll kvarstår vår rekommendation från tidigare år.

- Kommunstyrelsen och nämnderna bör varje år genomföra väsentlighets- och riskanalyser till grund för arbetet med intern kontroll. Det är väsentligt för kvaliteten på internkontrollarbetet att de internkontrollplaner som antas av nämnderna grundas på riskanalyser som i hög grad är specifika för den enskilda nämnden och beaktar dess särskilda förutsättningar. En utveckling bör även ske för den del av internkontrollen som syftar till en god verksamhetsstyrning (ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet).

En översiktlig genomgång har även skett av nämndernas delegationsordningar. Delegationsordningarna är aktuella och vi bedömer att de till sin utformning och sitt innehåll är tillfredsställande.

Granskning av långsiktig ekonomisk planering

Under året har en särskild granskning av den långsiktiga ekonomiska planeringen kopplad till kommunens tillväxtplaner genomförts.

Vi bedömer att kommunen har en ändamålsenlig planering och en god framförhållning i denna, särskilt med avseende på exploateringen och förtätningen av Östra Tyresö. Vi noterar också med tillfredsställelse att det finns kommunal-ekonomiska bedömningar på lång sikt för kommunen som helhet samt konsekvenser av exploateringen av Östra Tyresö. Dessa bedömningar bör kunna utgöra ett bra underlag för diskussion, avvägningar och prioriteringar.

Vi konstaterar samtidigt att det finns ett antal risker kopplat till exploateringen av Östra Tyresö. I första hand avser vi den problematik som uppstår genom att Byggnadsnämnden beviljar bygglov i områden som inte har fått nya detaljplaner. Gällande detaljplaner innebär att bygglov kan beviljas för 50 m² medan bygglov beviljas för väsentligt större ytor, upp till 120 m². Riskerna med förfarandet är bl.a. följande:

- Kommunen kan få föreläggande att dra fram VA innan det finns nya detaljplaner för respektive etapp med extrautgifter som följd.
- Det kan bli svårare att styra utvecklingen och se helheten eftersom man eventuellt har skapat "låsnings" hos flera berörda.
- Viljan att senare betala gatukostnadsavgift och VA-anslutningsavgift kan minska hos den enskilde fastighetsägaren. Denne har ju fått sitt bygglov bl.a. med förutsättningen att den enskilda VA-anläggningen har bedömts som tillfredsställande.

Resultatet av granskningen har behandlats vid ett seminarium med kommunledning samt berörda tjänstemän. Rapporten har även skickats till Kommunstyrelsen för yttrande.

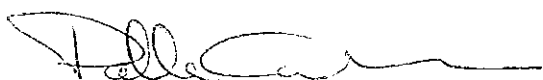
Styrbarhet och uppföljning inom Barn- och utbildningsnämnden

En granskning har skett av Barn- och utbildningsnämndens styrbarhet och uppföljningsarbete. Revisionen kan konstatera att nämnden tidigare använt ett stort antal uppföljningsinstrument. Uppföljningsmetodikerna inom skolområdet har setts över vilket resulterat i en mindre mängd uppföljningsaktiviteter och uppföljningsinstrument. Uppföljningsrutinerna uppvisade tidigare brister på grund av begränsningar i sammanhållningen mellan olika utvärderingsmetoder. Vår bedömning är att de nuvarande rutinerna skapar bättre förutsättningar för en bra uppföljning.

För att nämnden skall kunna utöva en aktiv styrning fordras att nämnden är tydlig i vad som skall levereras från förvaltningen och att nämnden fattar aktiva beslut utifrån denna rapportering. Nämndens styrning återspeglas genom de beslut som fattas. Av den protokollgenomgång som genomförts vid granskningen kan konstateras att flera ärenden av uppföljnings- och utvärderingskaraktär återfinns som informationsärenden. Revisionens bedömning är att nämndens styrning blir tydligare och starkare om dessa ärenden mera tydligt lyfts fram som beslutsärenden.

Rapporten har översänts till Barn- och utbildningsnämnden för yttrande.

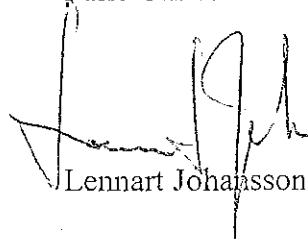
Tyresö den 1 april 2009

Palle Carlsson

Herman Fältström

Lennart Johansson

Rolf Lovén

Birgitta Nådell